

MINKÄLAISTA TIETOA TULEVAISUUDESSA TARVITAAN JA MISSÄ MUODOSSA?

TULEVAISUUDESTA voidaan tehdä valistuneita arvauksia, mutta varmaa on, että luotettavan ja analysoidun tiedon merkitys ei katoa. Tieto, joka tukee päätöksentekoa, on yhtä tärkeää tulevaisuudessa kuin tänäänkin. Mistä sitten tietää minkälaista tietoa tulevaisuudessa tarvitaan, miten analysoituna ja missä muodossa?

Tulevaisuuden ennakkoinnilla tarkoitetaan joko ennustamista, jolloin on vallalla näkemys vain yhdestä tulevaisuudesta tai skenaariontia, jolloin on monta mahdollista tulevaisuutta. Skenarioidessa voimme kyllä ennustaa, mutta ennuste on joka tapauksessa väärä. Skenaarioanalyysin osaaminen on mielestäni yksi tärkeimmistä analyyseja työkseen tekevän tietoammattilaisen taidoista: miten sanoittaa tulevaisuutta ja miten löytää ne kriittiset ajurit, jotka ovat tärkeitä muutoksessa. Kyse on menetelmäosaamisesta. Kyse on myös siitä, että haastetaan perinteinen ajattelu ja luodaan uudenlaista ajattelua, joka sopii paremmin tulevaisuuteen. Skenaarioiden on oltava uskottavia, niillä on oltava mahdollisuus toteutua. Lisäksi ne ovat dynaamisia; liikutat yhtä palikkaa ja kaikki muuttuu. Aina kun olen ollut mukana tekemässä skenaarioharjoitteita, olemme pyrkineet kuvaamaan mahdollisia tulevaisuuksia mahdollisimman tarkasti.

Omalla työnantajallani ÅF Pöyry AB:llä on mielestäni hieno slogan: ”Emme ole kiinnostuneita tekemään historiaa, olemme kiinnostuneita tekemään tulevaisuutta”. Tulevaisuuden tekemiseen täytyy tarttua, oli se sitten hankkimalla skenaarioanalyysiosaamista tai muuta menetelmäosaamista. Me olemme työssämme sitoutuneet YK:n seitsemääntoista kestävä kehityksen päämäärään ja pyrimme olemaan aktiivisesti osa tulevaisuutta kestävä kehityksen kautta.

Mitkä voisivat olla ne kriittiset ajurit, jotka vaikuttavat tietoon, siihen miten tietoa johdetaan ja missä muodossa tieto on? Mitkä ovat mahdolliset suunnat, mihin ne kehittyvät? Ennusteella on vain yksi suunta, mutta skenaarioita tehtäessä on monta mahdollista suuntaa ajurien kehittyä. Skenaariot ovat tarinoita, joka sisältävät yksityiskohtaisia ja johdonmukaisia kuvauksia siitä, miltä esimerkiksi jokin teollisuudenala,

Mitkä voisivat olla ne kriittiset ajurit, jotka vaikuttavat tietoon, siihen miten tietoa johdetaan ja missä muodossa tieto on?

AILA VAPAAOKSA
MMM, Senior Consultant, ÅF Pöyry AB
Tietojohtaminen ry:n hallituksen jäsen

Kyse on myös siitä, että haastetaan perinteinen ajattelu ja luodaan uudenlaista ajattelua, joka sopii paremmin tulevaisuuteen.

yhteiskunta tai ammattikunta tulee näyttämään tulevaisuudessa.

Ei riitä, että teemme skenaarioita, vaan sen jälkeen pitää miettiä, miten niitä seurataan ja ennen kaikkea miten niitä hyödynnetään päätöksenteossa. Tässä tietoammattilaiset ovat avainasemassa, koska heillä on keinot ja kyvykkyydet ajurien seurantaan ja tulosten analysointiin. Sitten vain pitää ryhtyä tulevaisuuksien sanoittamiseen. Proaktiivisuus on aina parempi kuin reaktiivisuus. ■